

Muzyka 6 (11.05.-15.05.)

Temat : Cztery pory roku z maestro Vivaldim (str.148-151)

1.Podaj tytuł koncertu skrzypcowego, który należy do największych przebojów muzyki barokowej.

.....
2.Kto jest autorem tego utworu?

.....
3.Gdzie często pojawiają się najbardziej znane fragmenty tego dzieła?

.....
4.W którym roku i gdzie urodził się Antonio Vivaldi?

.....
5.W jakich zawodach pracował mieszkając w Wenecji?

.....
6.Kto udzielał młodemu Vivaldiemu pierwszych lekcji gry na skrzypcach?

.....
7.W jakim wieku Vivaldi przyjął święcenia kapłańskie?

.....
8.Jaką następnie podjął pracę?

.....
9.Jaka forma muzyczna stanowi znaczną część ogromnego dorobku kompozytora?

.....
Wysłuchaj (ile dasz radę) Koncertu Skrzypcowego „ Cztery pory roku ” - Antonio Vivaldiego:

<https://www.youtube.com/watch?v=GRxofEmo3HA>

Naucz się melodii, słów i zaśpiewaj piosenkę pt:

„Cztery pory roku pana Vivaldiego”

Wiosna

1. Stopione resztki śniegu, trawa już w zieleni,
świat się budzi z letargu i zerka zazdrośnie,
jak życiodajne słońce niszczy resztę cieni
i robi miejsce – tej Wiośnie!
A ona idzie ziemią i każdym swym krokiem
nowe życie rozdaje i z każdym się brata,
więc rządz, piękna Wiosno i tak jak przed rokiem
poczekaj z odejściem – do Lata.

Lato

2. Słonecznym zarem spali, piorunem rozbłyśnie,
w zagłę wpadnie szkwałami, pić da drzewom, kwiatom,
wykosi pola sierpem, zerwie krwiste wiśnie.
Parne i płodne – to lato.
Do stodół sygnie zbożem, pszczołom miód dosłodzi,
zapachnie macierzanką, makiem zaczerwieni,
bociany w świat wyprawi – nie zobaczą młodzi
wietrznej, mokrej, złotej – Jesieni.

Jesień

3. Wspomnieniem zaszło Lato, płonie las barwami,
w babiego lata pasma zamotany Wrzesień.
Dym tańczy w kartofliskach... A tu kosz z grzybami...
I nasza złota – ta Jesień!
Jesiennym kroczy parkiem, rozściela dywany
i rozwiesza na drzewach złote baldachimy...
Nie zmieni praw Natura – ptasi sejm zwołany.
W progu wieje chłodem – już Zima.

Zima

4. Kałuże skute lodem, drzewa szron otulił,
mróz się wpycha siarczysty i zawzięcie trzyma.
To wraz z wichrem i śniegiem Vivaldiego kulig.
Gna nowa postać – to Zima.
W kożuchu białym kroczy, sypie atrakcjami.
Dni są wprawdzie już krótsze, lecz każdy radosny,
bo to ferie, bo święta, bo wór z prezentami...
Zimo, zostań! Prosimy! Do... Wiosny.

26. Cztery pory roku z maestro Vivaldim

Do największych przebojów muzyki barokowej należą cztery koncerty na skrzypce i orkiestrę z cyklu *Cztery pory roku* autorstwa Antonia Vivaldiego. Kompozytor ułożył te utwory do wierszy malowniczo opisujących poszczególne pory roku. Teksty te są prawdopodobnie dziełem anonimowego poety, choć niektórzy uważają, że napisał je sam Vivaldi. Niektóre fragmenty koncertów z cyklu *Cztery pory roku* są powszechnie znane, ponieważ często pojawiają się w filmach, radiu, telewizji i reklamie.

Co będziemy dzisiaj robić?

- Zaspiewamy piosenkę *Cztery pory roku pana Vivaldiego* [czyt.: wivaldiego].
- Poznamy muzykę Antonia Vivaldiego.
- Dowiemy się, na czym polega rywalizacja między solistą a orkiestrą w koncercie.

Zaspiewajmy!

Cztery pory roku pana Vivaldiego

muzyka: Remigiusz Skorwider, słowa: Mirosław Wierzbowski

5 D A A D A h
 I. Sto - pio - ne re - szkłi śnie - gu, tra - wa już w zie - le - ni, świat się bu - dzi z le - ta - rgu i
 8 A D G A D h
 ze - rka za - zło - śnie, jak ży - cto - da - jne sło - Źce ni - szczy re - szę cie - ni
 11 G A D G A
 i ro - bi mie - jące - tej Wio - śnie! A o - na i - dzie zie - mią i

Antonio Vivaldi [czyt.: wivaldi]

Co zrobić?

Wersję
Vivaldiego
goli.

Antonia

nie polega
solistą
tercie.

11]

14

A D G D h G A

ka - zdy - m swym kro - kiem no - we ży - cie ro - zda - je i z ka - zdy - m się bra - ta, więc

17

G D D G A

rzędz, pię - kna Wio - sno, i tak jak przed ro - kiem po - cie - kaj zo - de - ję - ciem - do La - ta.

A to ciekawe!

Wykonajcie każdą zwrotkę oddzielnie przy omawianiu poszczególnych koncertów Vivaldiego. Możecie też wybrać tylko jedną zwrotkę – poświęconą Waszej ulubionej porze roku.

1. Stopione resztki śniegu, trawa już w zieleń, świat się budzi z letargu¹ i zerkną zazdrośnie, jak życiodajne słońce niszczy resztę cieni i robi miejsce – tej Wiośnie!

A ona idzie ziemią i każdym swym krokiem nowe życie rozdaje i z każdym się brata, więc rządź, piękna Wiosno, i tak jak przed rokiem poczekaj z odejściem – do Lata.

2. Słonecznym żarem spali, piorunem rozblęśnie, w żagle wpadnie skwaślami², pić da drzewom, kwiatom, wykosi pola sierpniem, zerwie krwiste wiśnie. Parne i płodne – to Lato.

Do stodoł sypnie zbożem, pszczołom miód dosłodzi, zapachnie macierzanką, makiem zaczerwieni, bociany w świat wyprawi – nie zobaczą młodzi wietrznej, mokrej, złotej – Jesieni.

3. Wspomnieniem zaszło Lato, płonie las barwami, w babiego lata³ pasma zamotany Wrzesień. Dym tańczy w kartofiskach... A tu kosz z grzybami... I nasza złota – ta Jesień!

Jesiennym kroczy parkiem, rozściela dywany i rozwiesza na drzewach złote baldachy... Nie zmieni praw Natura – ptasi sejm zwołany. W progę wieje chłodem – już Zima.

4. Kałuże skute lodem, drzewa szron otulił, mroź się wypycha siarczasty i zawzięcie trzyma. To wraz z wichrem i śniegiem Vivaldiego kulig. Gna nowa postać – to Zima.

W kożuchu białym kroczy, sypie atrakcjami. Dni są wprawdzie już krótsze, lecz każdy radosny, bo to ferie, bo święta, bo wór z prezentami... Zimo, zostań! Prosimy! Do... Wiosny.

¹ Letarg – stan beczynności, bezwładu, pośnu.

² Skwaś – nagły, gwałtowny, lecz krótkotrwały wiatr wiejący nad morzem lub nad oceanem.

³ Babie lato – nitki pajęczyny unoszone przez wiatr w pogodny dzień wczesnej jesieni.

Antonio Vivaldi (1678–1741) urodził się w Wenecji i to właśnie z tym miastem związał swoje życie. W Wenecji zdobył wykształcenie oraz pracował jako kapłan, nauczyciel i muzyk. Pierwszych lekcji gry na skrzypcach udzielał przyszłemu kompozytorowi jego ojciec.

Zagrajmy!

Wiosna, fragment

Antonio Vivaldi

Zagrajmy!

Jesień, fragment

Antonio Vivaldi

Posłuchajmy...

◦ Antonio Vivaldi, *Koncert g-moll na skrzypce i orkiestrę „Lato”, cz. III Presto (fragment)*

? Co ilustruje – Waszym zdaniem – muzyka Vivaldiego? Zaproponujcie tytuł dla wysłuchanego fragmentu koncertu.

A to ciekawe!

Z powodu płomienistego koloru włosów Vivaldi był nazywany „rudym księdzem z Wenecji”.

Posłuchajmy...

◦ Antonio Vivaldi, *Koncert f-moll na skrzypce i orkiestrę „Zima”, cz. II Largo*

? Powiedzcie, co – według Was – ilustruje muzyka.

ijmy...

Koncert g-moll
klieście „Lato”,
(fragment)

laniem –
onujące
gimantu

wel

ego koloru
zywany
enecji”

ichajmy...

Koncert f-moll
klieście „Zima”,
argo

co – według
ie muzyka.

Jako najstarszy syn Vivaldi został przez rodziców przeznaczony do stanu duchownego. W wieku 25 lat przyjął święcenia kapłańskie. Następnie podjął pracę jako nauczyciel muzyki oraz dyrygent chóru i orkiestry w jednym z czterech weneckich sierocinców. Zespoły muzyczne działające w tych instytucjach cieszyły się dużą sławą. Ich cotygodniowe występy były ważnymi wydarzeniami w życiu kulturalnym Wenecji.

Antonio Vivaldi pozostawił po sobie kilkadziesiąt utworów. Wiele z nich odkryto dopiero w XX w. i wciąż są odnajdywane kolejne. Znaczną część ogromnego dorobku kompozytora stanowią koncerty na solowy instrument i orkiestrę. Jest ich ok. 500! Vivaldiego uważa się za jednego z tych muzyków barokowych, którzy ustalili formę koncertu.

Koncert

Koncert jest formą muzyczną złożoną z trzech części różniących się między sobą pod względem nastroju oraz tempa. Nazwa „koncert” pochodzi od włoskiego słowa *concertare* [czyt.: koncertare], oznaczającego „rywalizację”, „współzawodnictwo”. Wyraz ten nawiązuje do współdziałania solisty grającego na określonym instrumencie z akompaniującą mu orkiestrą – można czasami odnieść wrażenie, że wirtuoz i zespół walczą o uwagę słuchaczy.

Budowa koncertu

1. część – szybka

2. część – wolna

3. część – szybka

A to ciekawe!

Podobno zdarzało się, że Vivaldi przerywał mszę świętą, aby wybiec do zakrystii i zanotować melodie, która przyszła mu do głowy podczas odprawiania nabożeństwa.

Postuchajmy...

Antonio Vivaldi, *Koncert*
A-dur na gitarę i orkiestrę,
RV 82, Cz. III

? Na których instrumentach wykonano partie solowe, a na których – akompaniament?

